

Auditointikäsikirja

Huippu-urheilijamyönteinen korkeakoulu

Suomen Olympiakomitea

09.03.2023

TOKYO 2020

Sisältö

1. Auditoinnin lähtökohdat ja tavoitteet	3
1.1. Auditoinnin lähtökohdat	3
1.2 Urheilijoiden tunnistaminen	6
1.3 Auditoinnin tehtävä	6
2. Auditoinnin kuvaus	7
2.1 Edellytykset auditoinnille	7
2.2 Arviointialueet ja huippu-urheilijamyönteisen korkeakoulun laatutekijät	7
2.3 Laatutunnus	9
2.4 Auditoinnin täydentäminen	9
3. Arviointi	10
3.1 Arviointiasteikko ja auditoinnin läpäisy	10
3.2 Itsearviointin ohjeistus	10
3.3 Urheilijakysely	15
3.4 Auditointivierailu	15
4. Auditointiprosessi	17
4.1 Auditointiprosessin kuvaus	17
5. Ohjausryhmä ja auditointiryhmä	20
5.1 Ohjausryhmä	20
5.2 Auditointiryhmä	20
6. Auditointiraportti	22
MÄÄRITELMÄT	23
LÄHTEET	23

Teksti: Anna Kirjavainen, Laura Tast, Jukka Tirri, Jarno Parikka, Aku Nikander, Juha Dahlström

Kannen kuva: Suomen Olympiakomitea/Jesse Väänänen

Taitto: Eeva Mäkelä

ISBN:

Olympiakomitea pidättää oikeuden muutoksiin

1. Auditoinnin lähtökohdat ja tavoitteet

Huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen laatumallin tavoitteena on parantaa huippu- ja ammattiuurheilijoiden edellytyksiä suorittaa korkeakouluopintoja urheilussa kehittymistä tukien. Tähän pyritään tunnistamalla ja tunnustamalla ne yliopistot ja ammattikorkeakoulut, jotka täyttävät huippu-urheilijamyönteiselle korkeakoululle määritellyt laatutekijät toiminnassaan ja jotka haluavat kehittää urheilijoiden kaksoisuraa yhteistyössä urheiluakatemia kanssa.

1.1. Auditoinnin lähtökohdat

Suomalaiseen urheiluun kuuluu vahvana pyrkimys siihen, että urheilija pystyy yhdistämään tasapainoisesti arjessaan tavoitteellisen urheilun sekä opiskelu- tai muun työuransa. Urheilijoiden tukena on yhdeksäntoista eri puolilla Suomea toimivan urheiluakatemia verkosto, jonka toimintaa ohjaa Olympiakomitean huippu-urheiluyksikkö.

Olympiakomitean strategiaan 2024 sisältyy laatumallin luominen huippu-urheilijamyönteisille korkeakouluille. Työn taustalla on tarve parantaa korkeakouluissa opiskelevien urheilijoiden edellytyksiä suorittaa opintoja siten, että se tukee urheilutuloksen tekemistä. Tavoitteena on rakentaa urheiluyläkoulujen ja toisen asteen urheiluoppilaitosten tapaan myös korkea-asteelle valtakunnallinen toimintamalli huippu-urheilijoiden opiskelun tueksi.

Paikallisesti korkeakoulut ja urheiluakatemit tekevät jo tällä hetkellä hyvää yhteistyötä urheilijoiden kaksoisuran edistämiseksi ja tarkoituksena on tuoda myös tätä vahvemmin näkyväksi. Huippu-urheilumenestys edellyttää jatkuvasti yhä intensiivisempää harjoittelua, johon liittyy myös kasvavat kilpailuvaatimukset. Tämä muodostaa haasteen urheilijoiden muun elämän haaveiden tavoittelemiselle, mukaan lukien kouluttautuminen. Jotta voidaan saavuttaa holistinen kehitys, lahjakkailla nuorilla urheilijoilla sekä huippu- ja ammattiuurheilijoilla on oltava oikeus yhdistää urheilu-ura ja koulutus.

Euroopan komission johdolla kaksoisuraohjelmiin ja -aloitteisiin on alettu kiinnittää enemmän huomiota, jotta eurooppalaisten urheilijoiden oikeus opiskeluun voisi toteutua ja EU:n jäsenvaltiot pitäisivät huolta urheilijoiden hyvinvoinnista sekä tulevaisuudesta urheilu-uran jälkeen.

Komission vuonna 2012 julkaiseman urheilijoiden kaksoisuran edistämistä koskevan ohjeistuksen ([EU Guidelines on Dual Career of Athletes](#)) tavoitteena on ollut auttaa eurooppalaisia urheilijoita suoriutumaan opinnoissaan menestyksekkäästi, kilpailemaan korkeimmalla kansainvälisellä tasolla, vähentää drop-outia urheilusta sekä saada päteviä työntekijöitä Euroopan työmarkkinoille. Ohjeistuksessa kannustetaan jäsenvaltioita ryhtymään toimeen kansallisten ohjeistojen luomiseksi, ottaen huomioon kulttuuriset piirteet sekä jo olemassa oleva järjestelmä ja käytänteet. Viranomaistahojen olisi tuettava akkreditointijärjestelmän kehittämistä urheilumyönteisille ja urheilijoiden kaksoisuraa edistäville oppilaitoksille. EU:n mukaan urheilu- viranomaisten ja kansallisten urheiluorganisaatioiden tulisi myös harkita kansallisen laatutunnuksen kehittämistä kaksoisurapalveluille ja -olosuhteille.

Tämän seurauksena esimerkiksi Ruotsissa on ollut jo useamman vuoden käytössä malli huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen (Riksidrottsuniversitet, Elitidrottsvänliga lärosäten)

tunnistamiseksi sekä asiaan liittyvä kirjallinen ohjeisto ([Swedish National Guidelines for Elite Athletes' Dual Careers](#)). Suomalaisen mallin rakentamisessa on tehty yhteistyötä Ruotsin kaksoisuratoimijoiden kanssa.

Huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen arvioinnissa arviointi toteutetaan kehittävän arvioinnin otteella. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) määrittelemässä kehittävässä arviointiotteessa keskeistä on osallistavuus ja vuorovaikutteisuus. Ytimessä on tukea korkeakouluja tunnistamaan toimintansa vahvuudet, hyvät käytännöt ja kehittämiskohteet ja näin luoda edellytyksiä korkeakoulujen jatkuvalle kehittämiselle. Tähän tukeutuu myös huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen arviointi. [Kehittävä arviointi kansallisessa koulutuksen arviointikeskuksessa.](#)

Auditointiprosessi noudattaa Karvin korkeakoulujen auditointimallia soveltuvin osin, mutta kohdistuu yhteen toiminnan osa-alueeseen ja on siten myös toteutukseltaan kevyempi.

Kaksoisuran tukeminen edistää urheilijoiden yhdenvertaisuutta muihin opiskelijoihin nähden

Toisin kuin monessa muussa tavoitteellisessa tai ammattiin johtavassa toiminnassa, Suomessa ei ole urheilu-uralle valmistavaa formaalia koulutusta. Useissa maissa urheilijoiden koulutautumisen ratkaisuna on yhteensovittava jonkin muun alan koulutusta ja tavoitteellista urheilua. Tätä ajattelutapaa kutsutaan urheilijan kaksoisuraksi (dual career).

Huippu- ja ammattiurheilun yksi piirre on se, että urheilu-uran panostamisen ja huippuvaiheen vuodet sijoittuvat usein samaan ajankohtaan ja ikävuosiin kuin mitä keskimäärin korkeakouluopintoja opiskellaan. Yhdenvertaisuutta urheilijoiden kohdalla on se, että mahdollistetaan kaksi uraa rinnakkain, eikä pakoteta heitä joko tai -valintojen eteen.

[Valtioneuvoston koulutuspoliittisessa selonteossa](#) (2021) asetetaan tavoitteeksi, että vähintään 50 prosenttia nuorista aikuisista suorittaa korkeakoulututkinnon. Selonteossa todetaan, että kaikilla tulee olla mahdollisuus kehittää ja uudistaa osaamistaan työuran eri vaiheissa riippumatta taustasta, työpaikasta, asuinpaikasta, elämäntilanteesta tai vammaisuudesta. Tämä pätee myös huippu- ja ammattiurheilijoihin. Selonteossa esiin nostetuista korkeakoulutusta koskevista tavoitteista esimerkiksi opiskelijoiden tuen ja ohjauksen parantaminen, avoimen korkeakoulutuksen väylän kehittäminen, toiselta asteelta korkeakoulutukseen siirtymisen sujuvoittaminen sekä digitalisaation ja oppijakeskeisyyden edistäminen sisältyvät myös huippu-urheilijamyönteisen korkeakoulun laatutekijöihin.

[Eduskunnan 3.2.2023 hyväksymän liikuntalain muutoksen](#) mukaan huippu-urheilua edistetään tukemalla urheilijoiden valmentautumista sekä kehittämällä valmennusosaamista, kaksoisurapolkuja, huippu-urheilun koordinaatiota, huippu-urheilun tutkimus- ja innovaatiotoimintaa, huippu-urheilun rahoitusta, kilpailu- ja harjoitteluolosuhteita sekä tukemalla kansainvälisten urheilutapahtumien järjestämistä. Huippu-urheilun tavoitteissa kaksoisurapolkujen kehittäminen edellyttää poikkihallinnollisuuden vahvistamista niin valtionhallinnon kuin arjen käytänteiden tasolla. Korkeakoulun ja urheilun toimijoiden yhteistyön tiivistäminen edesauttaa kaksoisuran vastuullista ja laadukasta toteutumista edistäen siten liikuntalain kaksoisuria koskevan kirjauksen sekä Euroopan komission kaksoisurasuosituksen toteutumista. Urheilijoiden kaksoisuran tukeminen on osa urheilun vastuullisuustyön kokonaisuutta.

Huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen laatumallin tavoitteena ei ole hakea erivapauksia urheilijoille, vaan tukea joustavien ja yksilöllisten opintojärjestelyiden toteutumista samoin kuin muidenkin opiskelijoiden kohdalla. Korkeakouluopiskelijat ovat moninaisissa elämäntilanteissa ja joustavia opintomahdollisuuksia tarvitsevia on monia. Huippu- ja ammattiurheilijoiden

kohdalla on tärkeää huomioida urheilu-urasta johtuvat tarpeet opintoihin hakeutuessa, opintojen aikana sekä valmistumisen vaiheessa.

Auditointimallin rakentaminen auditointikokeilujen kautta

Huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen laatumallin rakentamisprosessi käynnistyi Suomen Olympiakomitean johdolla alkuvuodesta 2021. Olympiakomitean kaksoisura-asiantuntijat kartoittivat prosessin aluksi tilanteen kaikkien yhdeksäntoista urheiluakatemian kanssa käydyissä videopalaverien kautta. Useisiin näistä palavereista osallistui myös urheiluakatemian kumppanikorkeakoulujen edustajia.

Työn tueksi perustettiin asiantuntijaryhmä, joka kokoontui viisi kertaa maaliskuun 2021 ja tammikuun 2022 välisenä aikana. Asiantuntijaryhmä koostui urheiluakatemioiden ja korkeakoulujen edustajista, Huippu-urheilun instituutin (KIHU) tutkijasta sekä Olympiakomitean urheilijavaliokunnan nimeämästä korkeakoulussa opiskelevasta huippu-urheilijasta.

Kesällä 2021 julkaistiin väitöskirjatutkija Aku Nikanderin koostama [Kaksoisura korkeakouluissa – kansainvälinen tutkimuskatsaus.](#)

Luonnos huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen laatumalliksi lähetettiin lausuntokierrokselle syyskuun puolivälissä 2021. Kaikkiaan neljäkymmentä eri tahoa – mm. 10 ammattikorkeakoulua sekä Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto, 9 yliopistoa ja 11 urheiluakatemiaa – antoi lausuntonsa esitykseen. Lausuntokierroksella annetun palautteen pohjalta ja Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) asiantuntijoiden avulla valittiin laatutekijät ja laadittiin auditointiprosessin kuvaus maaliskuussa 2022 julkaistuaan auditointikäsikirjan ensimmäiseen versioon.

Huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen laatutyön laatutekijöitä, arviointimallia ja auditoinnin kokonaisuuden tarkoituksenmukaisuutta ja toimivuutta testattiin vuoden 2022 ja alkuvuoden 2023 aikana toteutetuissa auditointikokeiluissa. Ensimmäinen kokeilu tehtiin keväällä 2022 Kajaanin ammattikorkeakoulun ja Vuokatti-Ruka urheiluakatemian kanssa. Auditointivierailu ajoittui kesäkuun alkuun ja auditointiraportti käsiteltiin ohjausryhmän kokouksessa 23. elokuuta. Toinen kokeilu toteutettiin loppusyksyn 2022 ja talven 2023 aikana Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun ja Pääkaupunkiseudun urheiluakatemia Urhean kanssa. Auditointivierailun ajankohta oli 3. helmikuuta.

Auditointikokeilut perustuivat kokeilukulttuurin mukaiseen toimintatapaan sekä kehittävän arvioinnin otteeseen. Kokeiluissa yhteisen arvioinnin ja kehittämisen kohteena olivat arviointimalli, laatutekijät, auditointikäsikirja sekä auditointiprosessi (korkeakoulun itsearviointi, tiedonkeruu, auditointitapahtuma, arviointiraportti jne.).

Kevään 2022 aikana huippu-urheilijamyönteiselle korkeakoulutyölle muodostettiin ohjausryhmä, jonka ensimmäinen kokous pidettiin 8. huhtikuuta.

Auditointeja varten alettiin kevättalven 2022 aikana muodostaa auditointipoolia, josta nimettiin auditointiryhmät kokeiluihin. Auditointipoolille ja kummallekin auditointiryhmälle järjestettiin perehdytystä tehtävään ja kehittävän arvioinnin otteeseen ennen auditointikokeiluja.

Huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen laatutyön kokonaisuutta käsiteltiin urheiluakatemioiden kanssa Vuokatissa maaliskuussa 2022. Laatutekijät sekä haku ja prosessi Huippu-urheilijamyönteisen korkeakoulun laatutunnuksen saamiseksi esiteltiin Helsingissä 15. syyskuuta 2022 pidetyssä huippuvaiheen kaksoisuraseminaarissa. Ensimmäisen hakuikkunan aikana

lokakuussa 2022 auditointia vuodelle 2023 tai 2024 haki kahdeksan korkeakoulua. Helmikuun 2023 haun jälkeen auditointia on hakenut jo yhteensä 16 korkeakoulua – kaksitoista ammatti-korkeakoulua ja neljä yliopistoa.

1.2 Urheilijoiden tunnistaminen

Huippu-urheilijamyönteinen korkeakoulu -konsepti on kuvaus laatumallista, jonka avulla kehitetään urheilijoiden mahdollisuuksia yhdistää joustavalla tavalla tavoitteellinen urheileminen ja korkeakouluopiskelu. Huippu-urheilijamyönteinen korkeakoulu -konsepti pitää sisällään urheilulliselta tasoltaan vähintään seuraavat kansallisen urheilujärjestelmän tasoluokittelun urheilijat:

- Huippu-urheiluyksikön tukiurheilijat sekä aikuisten maajoukkueurheilijat huippu-urheiluyksikön tukemissa joukkuepeleissä (taso 1)
- Muut aikuisten maajoukkueurheilijat (taso 2A) ja muut nuorten maajoukkueurheilijat (taso 2N)
- Ammattilaisurheilijat

Urheilijoiden tunnistaminen on yksi auditoinnin lähtökohdista ja edellytyksistä. Korkeakoulun tulee yhdessä urheiluakatemia kanssa kuvata hakemuksessaan opiskelijaurheilijoiden määrä ja taso hakuhetkellä sekä kolmelta edellisvuodelta tasoluokittelun mukaisesti. Lisäksi korkeakoulu ja urheiluakatemia voivat halutessaan laajentaa toimintaa muihinkin urheiluakatemia tunnistamiin urheilijoihin (kuten puoliammattilaiset, joukkuepelien pääsarjataso) ja rakentaa myös paikallisia seurayhteistyömalleja.

1.3 Auditoinnin tehtävä

Auditoinnin tehtävänä on arvioida ja tarkastella huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen laatutekijöiden toteutumista osana korkeakoulun olemassa olevia koulutuksen ja osaamisen kehittämisen prosesseja, toimintatapoja ja käytänteitä sekä läpileikkaavia linjauksia.

2. Auditoinnin kuvaus

2.1 Edellytykset auditoinnille

Korkeakoulu ja urheiluakatemia hakeutuvat yhdessä prosessiin, kun edellytykset huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen auditointiprosessille täyttyvät. Hakeutuminen tapahtuu tekemällä verkkopohjainen hakemus hakuajan puitteissa.

Edellytyksiä ovat:

- urheiluakatemia ja korkeakoulu tekevät tiivistä yhteistyötä ja hakeutuvat yhdessä prosessiin
 - todentaminen: kuvaus yhteistyöstä ja tieto siitä, onko urheiluakatemia ja korkeakoulun välillä yhteistyösopimus
- korkeakoulussa on/on ollut huippu- ja ammattuurheilijoita opiskelijoina ja korkeakoululla on kokemusta kaksoisuratyöstä
 - todentaminen: urheilijoiden määrä ja taso hakuhetkellä sekä kolmelta edelliseltä vuodelta
- prosessiin lähteminen on käsitelty korkeakoulun sisällä ja siihen on johdon sitoumus
 - todentaminen: kuvaus käsittelyn tavasta ja päätöksestä lähteä prosessiin
- korkeakoululla on tahtoa sitoutua kehittämään pitkäjänteisesti huippu-urheilijamyönteistä toimintaa
 - todentaminen: kuvaus siitä, miksi korkeakoulu haluaa huippu-urheilijamyönteiseksi korkeakouluksi

Korkeakoulun ja urheiluakatemia hakeutuminen prosessiin käsitellään huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen ohjausryhmässä. Ohjausryhmä päättää auditoinnin aloittamisesta ja ajankohdasta (vuosi: syksy/kevät) sekä nimeää korkeakoulun auditointiin auditointiryhmän ja sille puheenjohtajan.

2.2 Arviointialueet ja huippu-urheilijamyönteisen korkeakoulun laatutekijät

Huippu-urheilijamyönteisen korkeakoulun laatutekijät muodostavat kuusi kokoavaa teema-alueetta: 1) opiskelun tuki urheilijalle, 2) joustavien opintopolkujen rakentaminen, 3) urheilusta hankitun osaamisen tunnustaminen osana opintoja ja urheilijoille räätälöidyt opintokokonaisuudet, 4) siirtymävaiheiden toimenpiteet, 5) korkeakoulun viestintä ja yhteistyö urheiluakatemia sekä Olympiakomitean kanssa ja 6) urheilun tuki.

Arviointialue 1. Opiskelun tuki urheilijalle

Urheilijoille on tarjolla riittävästi henkilökohtaista opintojen ohjausta.

Urheilija tietää, kenen puoleen kääntyä opintojaan koskevilla asioilla ja mistä saa apua mahdollisten ongelmien ilmaantuessa.

Urheilijoiden kanssa työskentelevillä urheiluakatemiayhteyshenkilöillä ja opintojen ohjaukseen osallistuvilla henkilöillä on riittävä ymmärrys huippu-urheilijan arjesta ja osaamista auttaa urheilijoita opintojen suunnittelussa huippu-urheilun vaatimukset huomioiden sekä halu kehittää osaamistaan.

Korkeakoulun urheiluakatemiayhteyshenkilöt edesauttavat korkeakoulussa opiskelevien urheilijoiden verkostoitumista ja urheilijayhteisön syntymistä sekä tekevät toimenpiteitä urheilijoiden vertaistuen organisoinniseksi (esimerkiksi nimeämällä huippu-urheilijatutorin).

Korkeakoulu tarjoaa yksityiskohtaiset kuvaukset opintokokonaisuksiensa sisällöstä ja vaatimuksista urheilijoiden suunnitelmallisen kaksoisuraturouteutuksen edistämiseksi.

Korkeakoulu tunnistaa vastuunsa opiskelijaurheilijoiden hyvinvoinnin ja mielenterveyden tukemisessa – tarjolla on riittävästi tukipalveluita, jotka ovat urheilijoiden saavutettavissa.

Arviointialue 2. Joustavien opintopolkujen rakentaminen

Korkeakoululla on tarjota urheilijalle mahdollisuuksia ajasta ja paikasta riippumattomien opintojen suorittamiseen opiskelualan vaatimusten mahdollistamissa rajoissa.

Korkeakoululla on valmius joustaviin tenttimisaikatauluihin ja tenttien suorittamistapoihin sekä osaamisen osoittamiseen urheilijoiden ulkomaan leirien ja kilpailumatkojen sitä edellyttäessä.

Korkeakoulu tunnistaa huippu-urheilun perusteeksi saada tarvittaessa pidennystä opiskeluaikaan.

Korkeakoulu pyrkii yhdessä urheilijan kanssa löytämään urheilun näkökulmasta toimivan ratkaisun opintoihin kuuluvan pakollisen harjoittelun suorittamiseen.

Arviointialue 3. Urheilusta hankitun osaamisen tunnustaminen osana opintoja ja urheilijoille räätälöidyt opintokokonaisuudet

Korkeakoulu tunnistaa urheilun kautta syntyneen tutkintotasoa vastaavan osaamisen ja luo mahdollisuuksia sen opinnollistamiseen.

Korkeakoulu on valmis urheilijoille suunnattavien opintokokonaisuuksien rakentamiseen tai mahdollistaa muiden korkeakoulujen tarjoamien vastaavien kokonaisuuksien sisällyttämisen urheilijan opintoihin.

Korkeakoulu auttaa urheilijoita tunnistamaan ja sanoittamaan omaa urheilusta syntynyttä osaamistaan yhteistyössä urheiluakatemian kanssa.

Arviointialue 4. Siirtymävaiheiden toimenpiteet

Korkeakoulun urheiluakatemiayhteyshenkilö tekee yhteistyötä paikallisten toisen asteen oppilaitosten – erityisesti toisen asteen urheiluoppilaitosten – kanssa varmistaakseen, että korkeakouluopintoja suunnittelevilla urheilijoilla on realistinen kuva kaksoisuran toteuttamisesta kyseisessä korkeakoulussa ja kiinnostuksensa kohteena olevalla koulutusallalla.

Korkeakoulu tarjoaa avoimen yliopiston ja avoimen ammattikorkeakoulun väyläopintoja sekä mahdollisuuksien mukaan väyläopintoja toisen asteen opiskelijoille ja viestii niistä urheilijoille yhdessä urheiluakatemian kanssa.

Korkeakoulu auttaa urheilijaa valmistautumaan tutkinnon suorittamisen jälkeiseen urasiirtymään yhteistyössä urheiluakatemian kanssa.

Arviointialue 5. Viestintä ja yhteistyö urheiluakatemia ja Olympiakomitean kanssa

Korkeakoulun johto ja urheiluakatemiayhteyshenkilö(t) huolehtivat siitä, että korkeakoulun sisällä tunnetaan Huippu-urheilijamyönteisen korkeakoulun laatutekijät ja niihin myös sitoudutaan.

Korkeakoulu tuo viestinnässään ja markkinoinnissaan esille huippu-urheilijamyönteisyyttään.

Korkeakoulun ja urheiluakatemia yhteistyö on jatkuvaa/säännöllistä, rakenteellista ja sovittuja asioita tarkastellaan säännöllisesti.

Korkeakoulun urheiluakatemiayhteyshenkilöt osallistuvat vuosittaisiin valtakunnallisiin verkostotapaamisiin ja mahdollisiin urheiluakatemia järjestämiin paikkakuntakohtaisiin tai alueellisiin tapaamisiin.

Arviointialue 6. Urheilun tuki

Korkeakoulu tarjoaa urheilijoille mahdollisuutta hyödyntää käytettävissä olevia olosuhteita päivittäisharjoitteluunsa ja pyrkii kehittämään olosuhteitaan ja niiden käytettävyyttä.

Opiskelijaurheilijoille on käytettävissä asiantuntijatoimintaa (esimerkiksi lääketiede, fysioterapia, urheilu-psykologia, valmennus) harjoittelun tueksi joko urheiluakatemia tai korkeakoulun tarjoamana.

Korkeakoulu huomioi ja palkitsee menestyneitä opiskelijaurheilijoitaan yhteistyössä urheiluakatemia kanssa sekä myöntää mahdollisuuksien mukaan stipendejä ja avustuksia urheilijoille.

2.3 Laatutunnus

Kun ohjausryhmä on arvioinnin perusteella tehnyt päätöksen korkeakoulun nimeämisestä Huippu-urheilijamyönteiseksi korkeakouluksi, saa korkeakoulu käyttöönsä Olympiakomitean Huippu-urheilijamyönteinen korkeakoulu -laatutunnuksen. Laatutunnus on käytettävissä viiden vuoden ajan. Laatutunnuksen viestinnällisestä ja markkinointikäytöstä on erillinen ohjeistus (sopimus).

2.4 Auditoinnin täydentäminen

Jos ohjausryhmä arvioinnin perusteella päätyy siihen, että auditointia tulee täydentää joiltain osin, niin siitä esitetään korkeakoululle kirjalliset perustelut. Auditoinnin täydentämisestä käydään keskustelua ja sovitaan käytännön toimenpiteistä korkeakoulun ja urheiluakatemia kanssa.

3. Arviointi

3.1 Arviointiasteikko ja auditoinnin läpäisy

Tarkoituksena on tarkastella laatutekijöiden toteutumista osana korkeakoulun olemassa olevia koulutuksen ja osaamisen kehittämisen prosesseja, toimintatapoja ja käytänteitä.

Arviointi toteutetaan käyttämällä tasoja **erinomainen**, **hyvä** ja **riittämätön**. Kaikkien arviointialueiden tulee olla vähintään tasolla **hyvä**, jotta korkeakoulu voidaan nimetä Huippu-urheilijamyönteiseksi korkeakouluksi ja se voi saada laatutunnuksen.

Jotta auditointiryhmä pystyy antamaan korkeakoululle lisäinformaatiota laatutekijöiden täyttymisestä ja jäsentämään arvioinnin kokonaisuutta, auditointiryhmä tarkentaa tasoa hyvä käyttämällä sen sisällä skaalaa alussa, kehittyvä ja pitkällä. Alussa tarkoittaa sitä, että korkeakoululla on halukkuutta kehittää toimintaa tai heillä on jo olemassa olevia käytänteitä, mutta niitä ei ole hyödynnetty opiskelijoiden tukemiseksi. Kehittyvä tarkoittaa sitä, että korkeakoululla on olemassa olevia toimintamalleja sekä tulevaisuuden suunnitelmia kyseisen arviointialueen kehittämiseksi. Pitkällä tarkoittaa sitä, että laatutekijä toteutuu korkeakoulussa, mutta sitä voidaan edelleen kehittää.

Erinomaisella tasolla korkeakoulu osoittaa vaikuttavaa, pitkäjänteistä ja uudistavaa kehittämistoimintaa kaksoisuratyössä. Toiminnalla on vaikutuksia paikalliseen tai valtakunnalliseen kaksoisura- ja oppilaitosyhteistyöhön.

Hyvä taso toteutuu, kun korkeakoulu osoittaa, että laatutekijät toteutuvat osana korkeakoulun koulutuksen ja osaamisen kehittämisen prosesseja, toimintatapoja ja käytänteitä. Toteutuksessaan laatutekijä on tasolla hyvä.

Riittämätön taso tarkoittaa sitä, että korkeakoulu ei toteuta laatutekijöiden mukaista toimintaa tai ei pysty osoittamaan laatutekijöiden toteutumista.

3.2 Itsearviointin ohjeistus

Korkeakoulu valitsee toteutustavan, jolla se tuottaa itsearviointin raportin. Korkeakoulun tulee varautua esittämään auditointivierailun aikana näyttöä raportissa esitetyistä asioista.

Korkeakoulu toimittaa itsearviointin lisäksi auditointiryhmälle sähköpostilla verkkolinkkeinä tai liitetiedostoina seuraavat dokumentit:

- korkeakoulun urheilutiimi (korkeakoulussa urheilijoiden kanssa toimivat henkilöt)
- korkeakoulun organisaatiokaavio ja opinto-ohjelmat
- ne korkeakoulun dokumentit, joissa korkeakoulu kuvaa kaksoisura- ja urheilukatemyhteistyötä sekä tukea urheiluille opiskeleville (voivat liittyä myös itsearviointin aineistoihin)
- AHOT-ohjeet

Arvioinnin tarkoituksena on tarkastella laatutekijöiden toteutumista osana korkeakoulun olemassa olevia koulutuksen ja osaamisen kehittämisen prosesseja, toimintatapoja ja käytänteitä.

Korkeakoulu muodostaa auditointiprosessia varten auditoinnin suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavan työryhmän, jossa on mukana korkeakoulun urheiluakatemiayhteyshenkilö, korkeakoulun laatu- tai kehityspäällikkö, urheiluakatemian edustaja/henkilö sekä urheilijaopiskelija. Edellä mainittujen lisäksi korkeakoulu itse määrittää ryhmään tarvittavat henkilöt.

Itsearviointin toteuttamiseen on suositeltavaa osallistaa seuraavia tahoja: opiskelijaurheilijat, opintojen ohjauksesta vastaava henkilöstö, opetushenkilöstö, korkeakoulun johto, urheiluakatemian edustajat, muut keskeiset sidosryhmät (kuten esimerkiksi valmentajat). Korkeakoulu kirjaa itsearviointiin osallistettujen sidosryhmät ja lyhyen kuvauksen itsearviointin toteutuksesta korkeakoulun itsearviointin raporttiin. Opiskelijaurheilijoita osallistettaessa tulee huomioida, että urheilijoiden edustus on mahdollisimman moninainen ja kattava huomioiden eri sukupuolet ja koulutusalat, kesä- ja talvilajit sekä yksilö- ja joukkuelajit. Myös urheilijoiden taso on syytä ottaa huomioon kohdassa 1.2. esitetyn tasoluokittelun mukaisesti. Kaikkien sidosryhmien osalta tulee huomioida, että osallistettavat henkilöt edustavat mahdollisimman laaja-alaisesti toimijoita ja toimintaa.

Korkeakoulu kuvaa tiiviisti, miten esitetyt laatutekijät toteutuvat osana korkeakoulun koulutuksen ja osaamisen kehittämisen prosesseja, toimintatapoja ja käytänteitä ja miten toimintaa kehitetään edelleen.

Itsearvioinnissa voi hyödyntää seuraavia kysymyksiä. Kehittävän arvioinnin periaatteen mukaisesti olisi hyvä sisällyttää arvioitavaan näkökulmaan sekä toimintatavan tms. arvioitavan asian kuvaus, miten se toteutuu käytännössä ja miten edellisiä arvioidaan ja parannetaan tulos- ja muuhun tietoon perustuen jatkuvasti.

Arviointialue 1. Opiskelun tuki urheilijalle

Itsearviointin tukikysymykset

Miten korkeakoulu järjestää opiskelijaurheilijoille ohjausta? Millaisia käytänteitä korkeakoululla on ohjauksen järjestämiseen? Miten korkeakoulu kerää palautetta ohjauksen riittävydestä opiskelijaurheilijoilta?

Miten korkeakoulu varmistaa, että urheilija tietää kenen puoleen kääntyä opintojaan koskevissa asioissa ja mistä saa apua mahdollisten ongelmien ilmaantuessa? Millaisia käytänteitä korkeakoululla on tuen järjestämiseen?

Miten korkeakoulu varmistaa, että urheilijoiden kanssa työskentelevillä urheiluakatemiayhteyshenkilöillä ja opintojen ohjaukseen osallistuvilla henkilöillä on riittävä ymmärrys huippu-urheilijan arjesta ja urheilun tavoitteista sekä kyky auttaa urheilijoita opintojen suunnittelussa huippu-urheilun vaatimukset huomioiden ja halu kehittää osaamistaan? Miten korkeakoulu tukee urheilun kannalta keskeisen henkilöstön huippu-urheiluymmärryksen osaamisen kehittämistä, ylläpitämistä ja jatkuvaa parantamista?

Miten urheiluakatemiayhteyshenkilöt tukevat korkeakoulussa opiskelevien urheilijoiden verkostoitumista ja urheilijayhteisön syntymistä korkeakoulussa? Millaisia käytänteitä korkeakoululla on urheilijoiden vertaistuen (esim. huippu-urheilijatutor) organisoimiseen?

Millaisia kuvauksia korkeakoulu tarjoaa opintokokonaisuuksiensa sisällöstä ja vaatimuksista urheilijoiden suunnitelmallisen kaksoisuran toteuttamiseksi?

Millaisia käytänteitä korkeakoululla on opiskelijaurheilijoiden mielenterveydestä ja hyvinvoinnista huolehtimiseen? Miten korkeakoulu tukee opiskelijaurheilijoiden hyvinvointia ja mielenterveyttä? Miten korkeakoulu kerää palautetta opiskelijaurheilijoiden hyvinvoinnista?

Vahvuudet	Kehittämiskohteet

Korkeakoulun itsearvioinnissa tunnistamat vahvuudet ja kehittämiskohteet

Arviointialue 2. Joustavien opintopolkujen rakentaminen

Itsearvioinnin tukikysymykset

Miten korkeakoulu mahdollistaa urheilijalle ajasta ja paikasta riippumattomia opintojen suorittamisen mahdollisuuksia opiskelualan vaatimusten rajoissa?

Millaisia käytänteitä korkeakoululla on mahdollistaa joustavia tenttiaikatauluja ja tenttien suorittamistapoja sekä osaamisen osoittamista urheilijoiden ulkomaan leirien ja kilpailumatkojen sitä edellyttäessä?

Onko korkeakoulu kirjannut huippu-urheilun perusteeksi saada pidennystä opiskeluaikaan, jos opiskelijaurheilija sitä tarvitsee?

Miten korkeakoulu tukee urheilijaa löytämään urheilun näkökulmasta toimivan ratkaisun opintoihin kuuluvan pakollisen harjoittelun suorittamiseen?

Vahvuudet	Kehittämiskohteet

Korkeakoulun itsearvioinnissa tunnistamat vahvuudet ja kehittämiskohteet

Arviointialue 3. Urheilusta hankitun osaamisen tunnustaminen osana opintoja ja urheilijoille räätälöidyt opintokokonaisuudet

Itsearviointin tukikysymykset

Miten korkeakoulu tunnistaa urheilun kautta syntyneen tutkintotasoa vastaavan osaamisen ja luo mahdollisuuksia sen opinnollistamiseen?

Miten korkeakoulu huolehtii urheilijoille suunnattavien opintokokonaisuuksien rakentamisesta? Miten korkeakoulu mahdollistaa vastaavien muiden korkeakoulujen tarjoamien kokonaisuuksien sisällyttämisen urheilijan opintoihin?

Miten korkeakoulu auttaa urheilijaa tunnistamaan ja sanoittamaan urheilusta syntyneitä osaamista yhteistyössä urheiluakatemia kanssa?

Vahvuudet	Kehittämiskohteet

Korkeakoulun itsearvioinnissa tunnistamat vahvuudet ja kehittämiskohteet

Arviointialue 4. Siirtymävaiheiden toimenpiteet

Itsearviointin tukikysymykset

Miten korkeakoulu tekee yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten kanssa? Millaisia käytänteitä ja materiaaleja korkeakoululla on koulusalojen kuvaamiseen urheilijoille, huomioiden urheilijan näkökulma?

Millaisia konkreettisia esimerkkejä korkeakoululla on avoimen yliopiston ja/tai -ammattikorkeakoulun väyläopinnoista sekä mahdollisuuksien mukaan väyläopintojen tarjoamisesta toisen asteen opiskelijoille? Miten korkeakoulu viestii näistä mahdollisuuksista urheilijoille?

Miten korkeakoulu tukee urheilijaa tutkinnon suorittamisen jälkeisessä urasiirtymässä yhteistyössä urheiluakatemia kanssa?

Vahvuudet	Kehityskohteet

Korkeakoulun itsearvioinnissa tunnistamat vahvuudet ja kehittämiskohteet

Arviointialue 5. Viestintä ja yhteistyö urheiluakatemia ja Olympiakomitean kanssa

Itsearvioinnin tukikysymykset

Millaisia käytänteitä korkeakoululla on sen varmistamiseksi, että korkeakoulun sisällä tunnetaan huippu-urheilijamyönteisen korkeakoulun laatutekijät ja niihin myös sitoudutaan?

Miten korkeakoulu tuo viestinnässään esille huippu-urheilijamyönteisyyttään?

Millaisia yhteistyön käytänteitä korkeakoululla on yhteistyön urheiluakatemia ja Olympiakomitean kanssa? Miten korkeakoulu varmistaa osaltaan yhteistyön jatkuvuuden ja säännöllisyyden? Millaiset rakenteet tukevat yhteistyötä? Miten sovittujen asioiden toteutumista tarkastellaan säännöllisesti?

Miten korkeakoulu varmistaa, että korkeakoulun urheiluakatemiyhteyshenkilöt osallistuvat vuosittaisiin valtakunnallisiin verkostotapaamisiin ja mahdollisiin urheiluakatemia ja Olympiakomitean järjestämiin paikkakuntakohtaisiin ja alueellisiin tapaamisiin?

Vahvuudet	Kehittämiskohteet

Korkeakoulun itsearvioinnissa tunnistamat vahvuudet ja kehittämiskohteet

Arviointialue 6. Urheilun tuki

Itsearvioinnin tukikysymykset

Millaisia käytänteitä korkeakoululla on tarjotakseen urheilijoille mahdollisuutta hyödyntää käytettävissä olevia korkeakoulun olosuhteita päivittäisharjoitteluun? Miten korkeakoulu kehittää urheilun olosuhteitaan ja niiden käytettävyyttä huippu-urheilun vaatimusten mukaisesti?

Millaista asiantuntijatoimintaa (esim. lääketiede, fysioterapia, urheilupsykologia, valmennus) opiskelijaurheilijoilla on käytettävissä harjoittelun tukena? Miten tämä toiminta on järjestetty?

Miten korkeakoulu huomioi ja palkitsee menestyneitä opiskelijaurheilijoitaan yhteistyössä urheiluakatemia kanssa? Millaisia stipendejä ja avustuksia korkeakoulu myöntää urheilijoille?

Vahvuudet	Kehittämiskohteet

Korkeakoulun itsearvioinnissa tunnistamat vahvuudet ja kehittämiskohteet

3.3 Urheilijakysely

Itsearvioinnin ohella laatutekijöiden toteutumista tarkastellaan korkeakoulussa opiskeleville urheilijoille suunnatun kyselyn avulla. Kysely on tarkoitettu 1- ja 2-tasojen urheilijoille sekä ammattiuurheilijoille (kts. kohta 1.2. Urheilijoiden tunnistaminen), jotka ovat urheiluakatemia jäseniä tai korkeakoulun muutoin tunnistamia.

Olympiakomitea toimittaa korkeakoululle ja urheiluakatemialle linkin kyselyyn. Korkeakoulu ja urheiluakatemia pyrkivät huolehtimaan siitä, että mahdollisimman moni kohderyhmään kuuluva urheilija vastaa kyselyyn. Vastaaminen tapahtuu anonyymisti. Kyselyn tulokset käsitellään korkeakoulun, urheiluakatemia ja Olympiakomitean kesken osana korkeakoulun arviointia.

Kysely voidaan toteuttaa uudestaan esimerkiksi kahden vuoden kuluttua auditoinnista, jolloin korkeakoulu ja urheiluakatemia saavat palautetta kehittämistoimiensa onnistumisesta.

3.4 Auditointivierailu

Auditointivierailu toteutetaan yhden päivän aikana. Korkeakoulu tekee auditointiryhmälle esityksen auditointipäivän aikataulusta (esimerkki) ja vastaa auditointivierailun käytännön järjestelyistä.

Korkeakoulu tekee auditointiryhmälle esityksen auditointipäivään kutsuttavista toimijoista. Kutsuttavien henkilöiden tulee edustaa seuraavia tahoja: opiskelijaurheilijat, opintojen ohjauksesta vastaava henkilöstö, opetushenkilöstö, korkeakoulun johto, urheiluakatemia edustajat, muut keskeiset sidosryhmät. Korkeakoulu täydentää tarvittaessa kutsuttavien joukkoa ja kutsuu henkilöt auditointipäivään.

Auditointivierailun tiedonkeruun päämenetelmänä käytetään haastatteluja. Haastattelut toteutetaan fokusryhmähaastatteluna. Jokaiseen haastatteluun on suositeltavaa kutsua 5–8 henkilöä. Yhden haastattelun suositeltava kesto on noin 50 minuuttia. Haastatteluissa kerätty tieto on luottamuksellista ja sitä käytetään auditointiraporttiin. Haastattelujen lisäksi tietoa voidaan kerätä esimerkiksi työpajoja toteuttamalla.

Klo aika	Sisältö	Toimintatapa	Läsnä / etä
8.15	Orientaatio päivään	Palaveri	
9.00	Johtohenkilöstö	Haastattelu	
10.00	Opetushenkilöstö	Haastattelu	
11.00	Ohjaushenkilöstö	Haastattelu	
12.00		Lounas	
13.30	Muut sidosryhmät	Haastattelu	
14.30	Urheilijat	Haastattelu	
15.30	Yhteenveto	Palaveri	

Auditointivierailun esimerkkiaikataulu

4. Auditointiprosessi

4.1 Auditointiprosessin kuvaus

Auditointiprosessi koostuu kahdeksasta vaiheesta, jotka ovat:

1. Hakeutuminen auditointiprosessiin
2. Yhteistyön aloitus
3. Korkeakoulun itsearviointi ja urheilijakyselyn toteuttaminen
4. Auditointivierailun valmistelu
5. Auditointivierailu
6. Aineiston analyysi ja auditointiraportin kirjoittaminen
7. Päätöksenteko auditoinnin hyväksymisestä ohjausryhmässä
8. Kehittämistyö

Kuvaus auditointiprosessista

Vaiheistus	Ajankohta	Auditointiryhmä/ Olympiakomitea	Korkeakoulu
1. Hakeutuminen auditointiprosessiin	Olympiakomitean ilmoittama hakuaikajako	Olympiakomitea tiedottaa korkeakouluja ja urheiluakatemiaita haun aukeamisesta	Auditointihakemuksen täyttämisen ja auditoinnin edellytysten kuvaaminen yhdessä urheiluakatemiaan kanssa
		Ohjausryhmä tekee hakemuksen pohjalta päätöksen auditoinnista ja sen ajankohdasta	
2. Yhteistyön aloitus	Suositus 3–4 vkoa	Korkeakoulun ja Olympiakomitean yhteistyökeskustelut auditointiprosessin toteuttamisesta	
		Olympiakomitea valmistele auditointiprosessin ja siihen tarvittavat välineet ja materiaalit	Korkeakoulu muodostaa auditointiprosessia varten auditoinnin suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavan työryhmän ja viestii prosessista sisäisesti
3. Korkeakoulun itsearviointi ja urheilijakysely	Suositus 6–8 vkoa	Auditointiryhmä aloittaa toimintansa	Korkeakoulu toteuttaa itsearvioinnin omaan asiantuntijuu-teensa ja yhteisiin ohjeisiin nojautuen. Itsearviointivaiheen päättyessä Korkeakoulu palauttaa itsearviointiaineiston Surveypal-ohjelmiston kautta Olympiakomitealle sekä muun pyydetyn materiaalin sähköpostilla projektipäällikölle

4. Auditointi- vierailun valmis- telu	Suositus 5-6 vkoa	Korkeakoulun ja Olympiakomitean/auditointiryhmän välinen dialogitapaaminen - korkeakoulun keskeiset nostot auditointivierailulle - auditointivierailulle kutsuttavat sidosryhmät - auditointivierailun eteneminen - tarvittavat käytännön ohjeistukset	Korkeakoulu tekee Olympiakomitealle ehdotuksen auditointivierailuun kutsuttavista henkilöistä ja auditointivierailun aikataulusta
		Olympiakomitea toimittaa arviointiaineiston auditointiryhmän suljetulle Teams-kanavalle	Korkeakoulu kutsuu osallistujat auditointipäivään ja toimittaa itsearviointiaineiston kutsuille
		Auditointiryhmän jäsenet tutustuvat omatoimisesti itsearviointimateriaaliin ja muodostavat oman näkemyksensä siitä sekä valmistelevat oman vastualueensa auditointiryhmän kokoukseen	Korkeakoulu ohjeistaa auditointivierailuun osallistuvat ja tekee valmistelut auditointivierailun toteuttamiseksi
		Auditointiryhmän pitkä kokous: havaintojen keruu ja auditointivierailun suuntaaminen/ tiedonkeruun kohdentaminen, haastattelukysymyksien työstö, auditointivierailun työnjaosta sopiminen	
		Auditointiryhmä lähettää tarkentavan viestin korkeakoululle: -tarkentunut ohjelma -pyyntö auditointivierailulle osallistuvien henkilöiden täydentämisestä -lisäaineiston pyyntö	Korkeakoulu täydentää auditointivierailulle kutsuttavien henkilöiden joukkoa tarvittaessa
5. Auditointi- vierailu		Auditointiryhmä saapuu korkeakoululle Auditointiryhmän valmistelukokous	Korkeakoulu tekee käytännön valmistelut auditointivierailua varten
		Auditointivierailu	
6. Aineiston analyysi ja auditointiraportin kirjoittaminen	Suositus 6-8 vkoa	Auditointiryhmän yhteenvetopalaveri: itsearviointiaineisto, muu taustamateriaali, auditointivierailun haastattelut ja työpajat	Korkeakoulu järjestää oman auditointitiiminsä yhteenvetopalaverin: mitä opittiin, miten asioita edistetään jne.

		Auditointiryhmä kirjoittaa auditointiraportin: keskeisinä osina korkeakoulun vahvuudet, kehityskohteet ja auditointiryhmän suositukset korkeakoululle	
		Auditointiraportin tarkistuskierros auditointiryhmän kesken	
7. Päätöksenteko auditoinnin hyväksymisestä ohjausryhmässä	Suositus 2 viikkoa	Puheenjohtaja ja projektipäällikkö esittelevät auditoinnin tulokset ohjausryhmän kokouksessa, ohjausryhmä kommentoi auditointiraporttia ja tekee päätöksen auditoinnin hyväksymisestä	
		Olympiakomitea lähettää auditointiraportin korkeakoululle ja julkistaa auditoinnin tuloksen	Korkeakoulu viestii auditoinnin hyväksymisestä sisäisesti ja ulos päin.
8. Kehittäminen	Työ jatkuu osana korkeakoulun toimintaa	Korkeakoulun ja Olympiakomitean yhteistyöpalaveri auditoinnin tuloksista ja auditointiprosessin hyödyntämisestä	
			Korkeakoulu jatkaa tavoitteidensa mukaista kehittämistyötä ja hyödyntää syntynyttä aineistoa prosessiensa kehittämisessä

Kehittäminen ja seuranta

Olympiakomitean vuosittaisissa kaksoisuraseminaareissa käydään läpi kehittämistyön tilannetta ja jaetaan hyviä käytänteitä. Olympiakomitea koordinoi huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen urheiluakatemiayhteyshenkilöiden verkoston toimintaa. Olympiakomitea uutisoi huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen laatutyön etenemisestä ja jakaa esimerkkejä huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen kehittämistoimista kanavillaan.

5. Ohjausryhmä ja auditointiryhmä

5.1 Ohjausryhmä

Huippu-urheilijamyönteinen korkeakoulu -konseptin kehittämistyön ohjaamisesta ja auditointeihin liittyvästä päätöksenteosta vastaa ohjausryhmä. Ohjausryhmän jäsenillä on asiantuntemusta urheiluakatemia- ja kaksoisuratyöstä, korkeakoulujen toiminnasta, opiskelevan urheilijan arjesta sekä arvioinnin ja seurannan saralta. Esittelijöinä ohjausryhmässä toimivat Olympiakomitean kaksoisura- ja oppilaitosyhteistyöstä vastaavat asiantuntijat, joilla on myös operatiivinen vastuu kehittämistyöstä.

Ohjausryhmän tehtävänä on:

- ohjata Huippu-urheilijamyönteinen korkeakoulu -konseptin strategista kehitystyötä
- päättää auditointien aloittamisesta, nimetä korkeakoulujen auditointeihin auditointiryhmät ja niille puheenjohtajat
- nimetä esitysten perusteella Huippu-urheilijamyönteiset korkeakoulut ja myöntää laatutunnukset sekä päättää jatkotoimista, mikäli korkeakoulu täydentää auditointia

Huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen laatutyön ohjausryhmän kokoonpano

Puheenjohtaja:

- Antti Paananen; Johtaja – Osaaminen ja Toimintaympäristöt, Olympiakomitean Huippu-urheiluyksikkö

Jäsenet:

- Panu Autio; Jalkapallon pelaajayhdistyksen toiminnanjohtaja, Olympiakomitean urheilijavaliokunnan jäsen
- Jari Lämsä; Johtava asiantuntija – arviointi ja seuranta, Huippu-urheilun instituutti KIHU
- Tuuli Merikoski; Perho Liiketalousopiston ja Urhean kaksoisura-asiantuntija, Urheilijoiden Ammattienedistämissektiön puheenjohtaja
- Tuija Pasanen; Opiskelijapalvelun päällikkö, Itä-Suomen yliopisto

5.2 Auditointiryhmä

Auditointiryhmän kokoonpano ja valintakriteerit

Huippu-urheilun, arvioinnin ja korkeakoulutuksen asiantuntijoista ja toimijoista rakennetaan auditointipoolia. Auditointipoolin henkilöitä perehdytetään huippu-urheilijamyönteisen korkeakoulun laatutunnusta hakevien korkeakoulujen auditointiin. Ohjausryhmä nimeää auditointiryhmän auditointipoolista. Auditointiryhmään nimetään jäsenet siten, että ryhmässä on edustus korkeakoulutuksen alueelta, huippu-urheilun ja kaksoisuratyön alueelta sekä opiskelijaurhei-

lijoista. Auditointiryhmässä tulee olla myös arviointi- ja tutkimusosaamista. Ohjausryhmän tulee huomioida nimeämisessään tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät tekijät. Olympiakomitean asiantuntijat tukevat ryhmän toimintaa auditointiprosessin toteuttamisessa.

Auditointiryhmällä tulee olla kokonaisuutena kokemusta ja osaamista seuraavista asioista:

- laatu- ja arviointityön tuntemusta ja kokemusta
- korkeakoulujärjestelmän tuntemusta
- ymmärrystä kaksoisura- ja oppilaitosyhteistyöstä
- ymmärrystä huippu-urheilun toiminnasta ja vaatimustasosta sekä sen vaateista opiskelevalle urheilijalle

Sekä ohjausryhmän että auditointiryhmien jäsenillä tulee olla autonominen ja riippumaton asema. Auditointiryhmän jäsenten tulee esteettömiä ja puolueettomia suhteessa auditoitavaan korkeakouluun. Auditointiryhmien tulee itse ilmoittaa mahdollisista esteellisyyteen liittyvistä asioista Olympiakomitealle. Mikäli jäsen nähdään esteelliseksi jonkin asian käsittelyyn, hänet voidaan sen asian kohdalla jättää käsittelystä ja päätöksenteosta. Ennen auditointiryhmän nimeämistä auditoitavalla korkeakoululla on mahdollisuus keskustella ryhmän kokoonpanosta erityisesti esteellisyyteen liittyen.

Auditointiryhmän tehtävät

- korkeakoulun ja urheiluakatemia arviointiaineistoon perehtyminen ja toiminnan arviointi
- auditointivierailun toteutuksesta sekä haastateltavista ryhmistä ja henkilöistä päättäminen
- korkeakoululta tarvittaessa pyydettävien lisäaineistojen määrittelemine
- haastattelukysymysten laatiminen auditointivierailua varten
- auditointivierailun toteutus suunnitellulla tavalla
- auditointiraportin kirjoittaminen yhteistyössä projektipäällikön kanssa
- arvion tekeminen ohjausryhmälle siitä, tulisiko korkeakoulun läpäistä auditointi tai tulisiko korkeakoululta edellyttää täydentäviä jatkotoimia

Auditointiryhmän puheenjohtaja:

- toimii sovittaessa puheenjohtajana auditointiryhmän kokouksissa ja auditointivierailulla
- vastaa auditointiprojektin kokonaisuudesta ja auditointiraportin toimitustyöstä yhdessä projektipäällikön kanssa
- esittelee auditoinnin tulokset ohjausryhmän kokouksessa

Projektipäällikkö:

- perehdyttää auditointiryhmän kehittävän arvioinnin työtapaan ja prosessiin
- vastaa auditointiraportin toimitustyöstä
- toimii yhteyshenkilönä korkeakoulun suuntaan
- varmistaa tarvittavan henkilöstön riittävyyden auditointivierailulla

6. Auditointiraportti

Auditointiraportti sisältää korkeakoulun Huippu-urheilijamyönteisen korkeakoulun arvioinnin tulokset sekä korkeakoulun keskeiset vahvuudet, kehityskohteet ja mahdollisuudet auditoinnista.

Auditointiraportti sisältää lisäksi jokaisen arviointialueen osalta:

- 1) auditointiryhmän yhteenvedon sisältäen laatutekijöiden arvioinnin sekä arviointialueen keskeiset vahvuudet ja kehityskohteet
- 2) korkeakoulun itsearviointin
- 3) arviointiryhmän arvioinnin sisältäen suosituksia huippu-urheilijamyönteisen korkeakoulun toiminnan edistämiseksi

Auditointiryhmä antaa auditoinnin pohjalta palautetta ja suosituksia korkeakoulun lisäksi myös urheiluakatemialle.

MÄÄRITELMÄT

Huippu- ja ammattiuurheilulla tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu kansainväliseen menestykseen tähtäävästä huippu-urheilusta sekä urheilulliseen ja taloudelliseen menestykseen pyrkivästä ammattiuurheilusta. Huippu- ja ammattiuurheilijat voivat yhdistää päätoimiseen urheiluun myös muuta työtä tai opiskelua.

Huippu-urheilija valmentautuu lajinsa kansainvälisen huipputason vaatimusten mukaisesti. Siinä häntä tukevat moniammatillinen asiantuntijatiimi sekä riittävät resurssit ja olosuhteet. Hän urheilee päätoimisesti, kilpailee säännöllisesti lajin kärkitasolla ja saavuttaa menestystä kansainvälisissä arvokilpailuissa.

Ammattiuurheilijalla tarkoitetaan urheilijaa, joka on työsuhteessa urheiluorganisaatioon tai elättää itsensä urheilusta tuloja saavana ammatinharjoittajana. Työsuhde tai yrittäjäyys/yritysmuoto ovat ammattiuurheilijan tunnusmerkkejä

LÄHTEET

Euroopan komissio, Koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto, EU guidelines on dual careers of athletes : recommended policy actions in support of dual careers in high-performance sport : approved by the EU Expert Group 'Education & Training in Sport' at its meeting in Poznań on 28 September 2012, Publications Office, 2014, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/52683>

SWEDISH NATIONAL GUIDELINES for elite athletes' dual careers Recommended actions for the combination of high-performance sports and university education at the Swedish National Sports Universities (RIUs) and Elite Sports-Friendly Universities (EVLs). <https://www.rf.se/contentassets/12b2b3db9b88485e847b3c7771d21b3d/swedish-national-guidelines-dual-careers.pdf>

Valtioneuvoston koulutuspoliittinen selonteko 2021. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162995>

Laki liikuntalain muuttamisesta. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230144>

Kehittävä arviointi kansallisessa koulutuksen arviointikeskuksessa. <https://karvi.fi/publication/kehittava-arviointi-kansallisessa-koulutuksen-arviointikeskuksessa/>

